



Virksomhedsplan 2017

Rudolf Steiner Børnehuset *Sommerfuglen*

Indholdsfortegnelse

1. Præsentation	3
2. Fakta	4
3. Rytmer	5
Årsrytmer	5
Dagsrytme i børnehaven	5
Dagsrytme i vuggestuen	6
4. Pædagogisk læreplan	6
Barnets alsidige og personlige udvikling	6
Sociale kompetencer	8
Sproglig kompetence	10
Krop og bevægelse	12
Kulturelle udtryksformer og værdier	13
Natur og naturfænomener	16
De voksnes position i forhold til børns læreprocesser	18
Læreplan specielt for vuggestuen	19
5. Handleplan for specifikke emner i ”huset”	21
Forældresamarbejdet	21
Personalet	21
Børnemiljøvurdering	22
Arbejdet med børn med særlige behov	22
Sprogvurdering og sprogunderstøttende aktiviteter	25
Overgange	26
6. Indsatsområder	28

1. Præsentation

Børnehuset Sommerfuglen er i maj 2013 genåbnet som privat Rudolf Steiner institution i Skovgårdsparken ved Bistrup Hegn. Tidligere har børnehaven Sommerfuglen eksisteret som selvejende institution i 35 år og er altså nu privatiseret og udvidet med en vuggestue.

Børnehuset byder alle velkommen, men alle som siger ja til børnehuset må være indforstået med, at vi arbejder ud fra antroposofien og dermed Rudolf Steiners pædagogik. Dette kommer til udtryk i de voksnes forståelse af barnets udviklingsvej. I vores børnehus formidler vi kultur og dens værdier ud fra, at alle mennesker i verden er ligeværdige. Det er det kristne menneskesyn, som vores samfund er bygget på, og som Rudolf Steiner pædagogikken bygger på.

Gennem pædagogikkens valg af efterligning, rollemodel, årstidsfester, kunstneriske Udførelsen (sang, eventyr, male osv.) imødekommer vi barnets behov for at blive en del af verden.

Børnehusets fornemste opgave ligger i gøre plads til det enkelte barns sjælekræfter for at det kan vokse maksimalt. Derigennem kan barnet bidrage til det sociale, give til gruppen og opøve sociale kompetencer.

Rudolf Steiner har engang udtalt følgende:

„Al opdragelse er selvopdragelse. Vi er, som forældre og pædagoger, egentlig kun omgivelserne for barnet, der opdrager sig selv. Vores opgave er at skabe de gunstigste omgivelser, for barnet kan kun opdrage sig selv således, gennem os, som det gennem sin inderste skæbne må opdrage sig selv.“

Vores pædagogik betragter barnet som et individuelt, unikt væsen. Rudolf Steiners pædagogiske grundlag er bygget på, at barnet opfattes som et både fysisk, sjæleligt og åndeligt væsen og at barnet i dets første 7 års periode er efterlignende, et sansende og et rytmisk viljesvæsen. Det rytmiske skal barnet i den første 7 års periode have ind udefra via dagsrytme, ugerytme og årsrytme. Sansedudvikling og kropsudvikling er det vigtigste i de første 7 år.

Barnets livskræfter bliver styrket af mange aktiviteter; at male vådt i vådt, sangleg, eventyr og fri leg. Som pædagog møder vi barnet der hvor det er. Vi møder barnet med viljen, via vore handlinger.

Udviklingen af børns hjerner sker gennem leg. Børn der leger er sunde.

Børn skal - ifølge Rudolf Steiner - lære livet at kende igennem oplevelser, sansning og efterligning, for kernen i Steiners pædagogik er, at barnets udvikling skal forløbe på en naturlig måde.

at gå – at tale – at tænke

Vores mål er, at vi vil arbejde på den måde, så at barnet får tillid til verden, og at det vokser op i et miljø, hvor barndommen, der har en værdi i sig selv, er god. I vores børnehus foregår læring hele tiden og alle vegne. Vi skaber et lille fælles hus for alle børn og deres forældre. Her bliver børn fra forskellige hjem samlet under et tag. Huset består af voksne og børn, som er forskellige, men der er plads til alle, og alle udfører noget arbejde, så huset kan fungere. De oplever deres egen tilstedeværelse som en del af fællesskabet. Alt hvad der foregår i børnehuset, tager udgangspunkt i vores centrale opfattelse af barnet som efterlignende, sansende og rytmisk væsen.

1. Fakta

Rudolf Steiner Børnehuset "Sommerfuglen"
Skovgårdsparken 2
3460 Birkerød

Tlf.: 45818091

www.rudolfsteinerbirkerod.dk

kontakt@rudolfsteinerbirkerod.dk

Facebook: Rudolf Steiner børnehaven og vuggestue - Sommerfuglen

EAN 5790002045844

CVR 34982538

Bestyrelsen

Formand:

Sine Almstrup

Næstformand:

Claus Bo Krogh Jenstrup

Medlemmer:

Helle Ulriksfeldt, Frederikke B. Lange

Antroposofisk medlem:

Janeke Christensen

Suppleant:

Mette Kolby

Personale repræsentant:

Rosalone Pamer

Daglig Leder:

Vera Vester

Personale:

Daglig leder

Vera Vester

4 timer

Kontorassistent

Rosalone Pamer

20 timer

Børnehaven:

Pædagog

Birthe Franch

30 timer

Pædagog

Annaa Monter

30 timer

Pædagogmedhjælper

Clara Porsberg

30 timer

Vuggestuen:

Pædagog

Vera Vester

33 timer

Pædagog	Vera Patrikeeva (barsel til 5/1-18)	30 timer	
Pædagog	Eva Ellegaard (Barselsvikar til 5/1-18)	30 timer	
Pædagogmedhjælper	Pia Aanæs	35 timer	
Pædagogmedhjælper	Mia Sand	25 timer	
Rengørings firma:	JRS Multiservice	7,5 timer	
Eurytmilærer: time	Ilanni Jensen		1

Derudover har vi kontinuerligt 1., 2. og 3. års praktikanter fra Rudolf Steiner Børnehaven Seminarier, som er ud over den daglige normering og som primært er i børnehaven.

3. Rytmer

Ifølge Rudolf Steiner forstår børn ikke naturen intellektuelt, men accepterer dens love, det at årstiderne skifter, naturen ændrer sig, og at mennesker er nødt til at veksle f. eks. mellem vinter- og sommertøj. Årstidernes forløb sætter sit præg på alt, hvad der sker i børnehuset. I forbindelse med årstidsfester med deres farver og former, sange og eventyr, bliver børnene opmærksomme på naturens arbejde. Årstidsfesterne, som voksne og børnene skaber sammen, bliver festlige højdepunkter i børnehuset og børnene deltager i hele den lange proces, som fører frem til festen.

Årsrytme

Januar:	Hellige 3 konger, Års spil "Hans og de 12 måneder"
Februar:	Kyndelmisse/fugle fest, Fastelavnsfest
April:	Påskefest Afslutningsfest for børn som begynder i skole
Maj:	Majfest, Pinsefest, hestevogns tur til Dyrehaven
Juni:	Sommerfest for hele huset, med forældre, bedsteforældre og søskende
August:	Høsttur til en biodynamisk/økologisk gård, Buresødal i Slangerup, Høstfest
September:	Michaels fest
November:	Lanternefest/Mortens aften,
December:	Adventsspiral, Krybbespil på Rudolf Steiner Børnehaven Seminarier og Julefest med krybbespil og jule Bazar for forældre.

Det er meget vigtigt for barnet, at ugen og dagene har den samme rytme. Barnet føler sig trygt, når det ved, hvad det skal. Det har sit „indre ur“ for, hvornår de forskellige aktiviteter begynder, fordi rækkefølgen altid er den samme.

Dagsrytme i børnehaven

07:00 – 08:50	Afleveres barnet, stille leg inde
08:50 – 09:00	Oprydning i fællesskab
09:00 – 09:45	Morgensamling, et lille måltid, sangleg, aktiviteter
09:45 – 11:00	Fri leg ude
11:00 – 11:20	Eventyr
11:20 – 12:00	Frokost
12:00 – 14:30	Fri leg inde, vinter/ ude, sommer, frugt spising
14:30 – 16:00	Fri leg ude/ude aktiviteter
16:00 – 17:00	Fri leg inde/ude, stille aktiviteter, et ekstra mellemmåltid

Aktiviteter

Mandag:	Tur dag i området, f.ex. Bistrup Hegn eller Nonnesøen
Tirsdag:	Eurytmi-dag
Onsdag:	Maledag
Torsdag:	Bage dag
Fredag:	Snitter grønsager/suppedag

Dagsrytmen i vuggestuen

07:00 – 08:55	Afleveres barnet, her leges indenfor og synges små sanglege
09:00 – 09:30	Sang og formiddagsmad
09:30 – 10:30	En tur i haven eller i skoven
11:00 – 11:30	Frokost
12:00 – 14:00	Sove
14:00 – 15:00	Eftermiddagsmad
15:00 – 17:00	Afhentning og leg indenfor/udenfor

4. Pædagogisk Læreplan

Vi ser Rudolf Steiner børnehuset som et ideelt læringsmiljø, der fuldt understøtter hver enkelt barns udvikling inden for de seks temaer i den pædagogiske læreplan:

1. Barnets alsidige og personlige udvikling
2. Sociale kompetencer
3. Sproglig kompetence
4. Krop og bevægelse
5. Kulturelle udtryksformer og værdier
6. Naturen og naturfænomener

De seks temaer hænger sammen og overlapper hinanden.

'Læring' i vores forståelse er et begreb, som må forholde sig til det hele menneske – den fysiske krop – den følende sjæl – det tænkende menneske. Ud fra det er vores overordnede mål, at barnet sanser, får den rigtige næring, at barnet har det ordentlige efterlignings billede og at alt gennemgås i den rytmiske rækkefølge.

Barnets alsidige og personlige udvikling

I vores børnehus giver vi barnet masser af muligheder for at udvikle sig alsidigt. Barnet skal opleve sig forstået, set og accepteret. Barnet skal opmuntres til læring og udvikling gennem de voksnes engagement og kærlighed. Barnet udvikler sin personlighed ved, at der ikke er for mange restriktioner, for mange nej 'er, men er plads til barnets spontane livsglæde.

Med faste rytmer, stabile og kærlige voksne, genkendelige ting og årstidsfester skaber vi trygge rammer for børnene, så de kan udvikle sig og erfare verden og sig selv i eget tempo. Alt hvad vi gør i børnehuset har et formål, er gennemtænkt, har begyndelse, et forløb og evaluering for voksne. Børnene har altså mulighed for at opleve og lære, hvordan ting forløber i praksis, hvordan de dejlige ting opstår.

Vi arbejder ud fra, at børnehavebarnet er et viljesvæsen, forstået på den måde, at når barnet står i en situation, så handler det først, derefter føler det noget derved og til sidst tænker det evt. over, hvad der er sket, alt efter alder og temperament.

Vi ved jo alle, at barndommen ikke genudsendes. Vi vil give børn mulighed for at udvikle sig frit og ud fra egne præmisser, hvor alle ses som selvstændige enestående individer – lige for fællesskabet.

Først og fremmest skal vi understrege, at ethvert barn skal være omgivet af kærlighed og glæde. Barnet møder pædagoger, som er ærlige og kærlige over for det. I deres nærvær skal barnet føle sig tryk og elsket, opleve respekt, blive hørt, kunne udvikle sine interesser og være kreativt.

Mål:

- At børnehuset giver forskellige muligheder til barnets udvikling ved den voksnes accept,
- Kærlighed, opmuntring, støtte og engagement.
- At barnet føler sig accepteret, forstået, værdifuldt, ligeværdigt og anerkendt i fællesskabet
- At barnet udvikler sig i sit eget tempo og på sin egen måde at barnet udfolder sig som stærke og alsidige personer, der selv kan tage initiativ
- At barnet oplever og lærer hvordan tingene opstår
- At barnet udvikler ansvarlighed

Metode:

- At barnet befinder sig i trygge omgivelser, med de samme kærlige, engagerede voksne hver dag, som hjælper og vejleder barnet på vej, til at opnå færdigheder
- At de voksne gennemtænker alt så alting giver mening og bruger en respektfuld og kærlig omgangstone til børn, forældre og hinanden
- At voksne opmuntrer og tilskynder barnet til frivillig deltagelse i alle aktiviteter i børnehaven

Tegn på læring:

- At barnet kommer med glæde til børnehuset,
- At barnet har tillid til de voksne i børnehuset og viser, hvad det har opnået
- At barnet efterligner de voksnes kærlige og respektfulde omgangstone i forhold til kammerater

Dokumentation:

- De daglige, små samtaler med børn og forældre
- Referater fra forældre samtaler
- Planlægning af alle aktiviteter, uddeling af opgaver samlet i referater fra personalemøder
- Rudolf Steiner pædagogiske impulser til stede hele tiden

Sociale kompetencer

Personlige og sociale kompetencer er de vigtigste kompetencer for at barnet kan begå sig i livet efter børnehaven. Det drejer sig om, at barnet skal kunne indgå i samspil med andre mennesker, respektere at andre er anderledes, ser anderledes ud, måske ikke taler det samme sprog eller er syge/svage. At barnet udvikler sin rummelighed over for andre mennesker og gennem det udvikles barnets selvværd, empati og respekt.

Men udviklingen af de sociale færdigheder er noget der sker over lang tid. Vi er heldige, fordi vi får børnene fra ca. 1 år til de er skolemodne. Vi ser barnets udvikling fra at øve sig i at gå, tale, spise, være renligt, hvor det øver sig i at kunne overvinde trodsalderen og vedholdende uskolet vilje osv. til det bliver selvstændigt, kæmpende for egne synspunkter og interesser skolemodnet 6-årigt barn. Det kan kun opnås i trygge omgivelser, som de voksne (personalet, forældre) skaber.

En af de gamle Rudolf Steiner pædagoger har sagt:

”Når de basale behov er dækket i barnets liv, har det muligheden for selv at udvikle sine personlige og sociale kompetencer. Vi kan være støttende i denne proces og give mulighederne og miljøet, men arbejdet må barnet i sagens natur selv gøre; det må selv vandre ad den vej et menneske skal gå med glæder og sorger, sol og regn, for at finde de vise sten”.

Barnet, som af sin natur er en del af flokken, skal føle sig som en del af helheden, men også være selvhjulpne, kunne hjælpe hinanden, herunder mindre børn. For at barnet i sit indre kan skabe mening og forståelse for sin egen tilstedeværelse her på jorden, har vi den årlige fødselsdagsfejring i børnehaven. Fødselsdagsbarnet kommer sammen med sine forældre og søskende og hører sit helt eget fødselsdagseventyr og kan erfare, hvor værdifuldt det kan være for børnehavens fællesskab og sin familie.

Sociale erfaringer skaber vi ved en kultur, der giver børn erfaring og forståelse for, at hvert barn er helt unikt og er en vigtig del af fællesskabet. Barnet kan altid få hjælp til at aflæse andre børns verbale og kropslige sprog af de voksne. Barnet lærer at sige ”nej, jeg vil ikke have det”, ”nej tak” til andre, at finde ud af, hvordan legens regler er, hvordan det kan være en del af legen.

Mål:

- At barnet, ved de voksne hjælp når dets egne fysiske eller sociale evner ikke rækker langt nok, får lov til at øve sig i den sociale læreproces
- At barnet skal udvikle sin egen rummelighed og gennem det udvikle selvværd, empati og respekt for andre, særlig dem som er anderledes
- At barnet skal udvikle sig i sit eget tempo
- At barnet skal lære at der også er plads for andre, at alt har sin tid og rækkefølge
- At barnet kan være sig selv gennem forskellige roller under sanglegen/eventyret og lære at der også er plads til de andre børn
- At barnet lærer at være selvstændigt, selvhjulpent, tør påtage sig opgaver
- At barnet inddrages og opmuntres til at være aktive deltager i børnehavens fællesskab, og at det føler at det er en del af det

Metode:

- Daglig sangleg, eventyr, eventyrforestilling (når børnene selv optræder f.eks. krybbe-spil, afslutningsspil, folkeeventyr)
- Fri leg inde og ude, gåtur, se hvad jeg kan (garderobe situationer)
- Aktiviteter – maling, bagning, eurytmi
- Samværet helt konkret i børnehaven og vuggestuen over kort og lang sigt
- At den voksne sætter en leg i gang og trækker sig, når legen påbegynder
- At de store børn i børnehaven får særlige opgaver, blandt andet at hjælpe de voksne og de små børn

- De store børn deltager i særlige aktiviteter/udflugter, som decideret kun er for dem, f.eks. udflugt til Børnehaveseminaret til Krybbespil og dukketeater, Frederiksborg slot i Hillerød, Høsterkøbshus og Natur Skolens aktiviteter,
- At den voksne viser andre det enkelte barns færdigheder og roser det

Tegn på læring:

- At barnet trives, er glad og vokser
- At barnet husker oplærte færdigheder, kan dem til daglig og gør det
- At barnet føler at det er dets børnehave og giver udtryk for det
- At barnet kan overvinde selvoptagelse og kan skabe leg med andre
- At barnet respekterer børnehavens og legens regler
- At barnet kan lege med og beskytter "de anderledes" børn
- At barnet bliver mere bevidst om sig selv, og hvad det gerne vil, men på en mere social måde
- At de store børn har overskud til at guide de mindre og hjælpe i legen ved sangleg, på gåtur, garderoben, at de mærker at de voksne i børnehaven kan regne med dem, at de kan hjælpe til at få livet i børnehaven til at fungere
- At de store børn føler sig stærke, er stolte og opmærksomme på, at de har løst opgaven

Dokumentation:

- Konkrete analyser af barnets udvikling, præsenteret for forældre til daglig og under forældresamtaler
- Udstillinger af barnets kunstneriske ting
- Barnets tegn/male mapper som forældre får 2 gange årligt

Læringshistorie:

Tre piger på henholdsvis 3 år leger sammen, da S. på 3 år møder op i børnehaven i rigtig skidt humør. Han råber, græder, skælder ud på både mor, pædagoger og andre børn. Efter en stund falder han til ro, vinker farvel til mor, hvorefter han sidder og putter sig ind til en af pædagogerne. Alt dette ser pigerne på imens de stadig sidder på gulvet og leger.

Pædagog til S.: "Kunne du tænke dig at se hvad pigerne laver, måske kunne du spørge om du må få lov at være med? "

S.: "Nej tak, jeg vil sidde hos dig. "

Det får han lov til.

Efter en stund kommer en af pigerne, M. over til S. og spørger:

"S. Vil du lege med os? "

"Nej tak", siger S,

"Kom S., vi vil gerne have dig med."

"Hvorfor? ", spørger S.

"Fordi vi elsker dig..."

Hvorefter S. tørrer sin løbende næse, forlader pædagogens trygge favn og går over til pigerne glad, for at lege med.

Sproglig kompetence

Sproget er i et hvert barns udvikling et redskab til at begribe den verden der omgiver det, samt et middel til at kommunikere med personerne i den og derved en integreret del af den sammenhæng, hvor i barnet udvikler kognitive og sociale færdigheder.

Det er en del af Steiner pædagogikken, at man meget bevidst arbejder med at give børn et rigt og nuanceret sprog, næring og mod til at udtrykke det. Vi ved at barnet lærer sproget og måden at kommunikere på gennem efterligning i de første 7 år.

Vores opgave i børnehaven er at hjælpe børnene til at sætte ord på deres oplevelser, som omverdenen og andre mennesker kan forstå og tage imod. Hver dag holder vi sangleg, og under den kan barnet udvikle sit sprog, har fine bevægelsesmuligheder, men kan også overvinde generthed og præstationsangst.

Efter vores erfaringer i Steiner pædagogik har vi også en opfattelse af barnet, som et helt igennem musikalsk væsen. Børn synger danser og bevæger sig spontant. Levende musik og sang er væsentligt med til at understøtte barnets udvikling inden for de seks kompetence områder og særligt de sproglige kompetencer. Vi arbejder pædagogisk målrettet med sang og musik både i den daglige sangleg, men også som akkompagnement til næsten alle handlinger. Musikken giver glæde til bevægelsen og motiverer børnene til at bruge sproget.

Barnets sprog bliver også stimuleret gennem eventyrfortælling (hver dag), sang, rim og remser og gennem bevægelser og rytme, som går ind i barnets indre og lægger sig som hukommelse. Eventyret fortæller vi mange dage i træk, så barnet kan tage sproget til sig, samtidig med at det skaber sine egne indre billeder og nye ubekendte, sommetider kommer gamle ord og ordbilleder på denne måde til barnet. I eventyrene findes ofte gentagelser, ordlege og remser som vækker glæde og sproglig interesse for de tosprogede børn. Vi læser ikke eventyret, men lærer det udenad, hvilket giver en helt anden sproglig formidling til barnet.

De voksne og børn, som kommer fra andre lande end Danmark, giver alle mulighed for at opleve forskelligheder, nuancer i det danske sprog, men også at lære en del af det fremmede sprog. Børnene lærer de fremmede tal, rim og remser.

En gang om ugen har vi i børnehaven eurytmi, hvor en uddannet eurytmist udfører kunstarten eurytmi, og hvor børnene lærer at udtrykke indre sjælelige oplevelser gennem bevægelse og sproget.

Vores børn har en masse muligheder for fri leg (det betragter vi som udånding, men hver samling som indånding). I den fri leg kan barnet øve kommunikation og socialt samvær med andre børn og voksne.

Vi ved, at det er voksnes store opgave at være sprogligt forbillede for børnene. Det er meget vigtigt, hvordan den voksne udtrykker sig i samtalerne med både voksne og børnene. Det drejer sig både om sproget og om kropssprog. Voksne skal være ærlige med kropssprog dvs. der skal være mening bag sprog og bevægelse. Børnene kan ikke forstå ironi, og der kan hurtigt opstå sprogforvirring, hvis en voksen bruger ironi. Vi voksne prøver at være lyttende over for barnet og ikke afbryde barnet, at møde barnet der, hvor det er. Børnehavens personale forsøger at tale til barnet i et præcist og klart sprog, så barnet kan føle sig tryk.

Når et barn endnu ikke mestrer sproget og bruger ordene forkert, korrigerer vi det så nænsomt som muligt, ved gentagelse, så barnet ikke føler sig irrettesat eller at det har gjort noget forkert.

Inden for Steiner pædagogik har vi, udover at henvise barnet til en almindelig talepædagog, også mulighed for at henvise et barn til en uddannet sprogformer, i tilfælde hvor barnet er udfordret på sprog og tale.

Mål:

- At give barnet et rigt og nuanceret sprog og næring og mod til at udtrykke det
- At hjælpe barnet til at sætte ord på deres oplevelser, behov, følelser
- At barnet opøver sin hukommelse gennem gentagne rim og remser
- At barnet føler sig sprogligt sikker

Metode:

- At vi som voksne er forbillede
- Daglig sangleg med musik, fingerlege, rim og remser, eventyrfortælling, eventyrspil, eurytmi (en gang om ugen)
- Individuelle samtaler med børnene, fælles samtaler ved rundkredsen om morgen
- Puslespil, navnespil
- Fri leg hvor barnet har mulighed for at fordybe sig i legen med andre børn, sætte egne ord på tingene, spilleregler osv.

Tegn på læring:

- At barnet bliver forstået både af voksne og børn
- At barnets sprog bliver mere og mere nuanceret og påvirker barnets kontakt med andre mennesker
- At barnet udviser glæde ved at kunne fortælle alt og kommunikere med andre
- At barnet synger med glæde og ikke er generet ved optræden
- At barnet har lyst til at høre og gentage/efterligne eventyr, remser og sange

Dokumentation:

- Barnets optræden over for forældre, bedsteforældre og søskende ved børnehavens fester (Krybbespil, sommerfest, pinsefest, maj fest)
- Konkret videreformidling til forældre via daglige samtaler og forældresamtaler (referater)
- Fortællinger om barnets "filosofiske overvejelser" til forældre
- Strukturerede diskussioner om barnets sproglige vanskeligheder under personalemøder, møder med sprogvejleder og sprog konsulenter

- Sprogtest af de 3 årige og før skolebørn

Krop og bevægelse

Børnehavebørn er i konstant bevægelse. Barnet har naturligt behov for at bevæge sig. For børnehavebørn er læringen at handle med sin fysiske krop. Børnene lærer deres egen krop at kende gennem egne bevægelser og andres berøring. Barnets motoriske udvikling har betydning for evnerne til rum - orientering, kropsopfattelse, forståelse og ligevægt. Bevægelse styrker udviklingen af alle kroppens organer, og barnet bør have rige og alsidige muligheder for at udvikle motoriske færdigheder, beherske sin krop og finde egne grænser, som har betydning både for sprog og selvforståelse.

For at børnenes motoriske færdigheder kan afprøves mest muligt, er hele børnehavens indretning således, at den udfordrer børnenes forskellige sanser og motorik så alsidigt som muligt. Børnene i vores børnehave har mulighed for at bevæge sig både inde og ude, så frit og alsidigt som muligt. Fri leg inde og ude giver også barnet mulighed for at udvikle fantasi i samspil med andre børn. Gåtur til skoven, leg ude i børnehavens have giver børnene mulighed for at udvikle deres krop og motorik, men også at lære naturen at kende.

Praktiske gøremål, som de voksne udfører i barnets nærvær giver barnet forbillede til livlig efterligning i dets fri leg. I vores børnehave ligger krop og bevægelse os meget på sinde, fordi børn ikke bevæger sig ret meget i dag, bliver kørt til og fra børnehaven, sidder meget foran fjernsyn eller computer. Alle hjerneforskere siger, at bevægelse allerede i den tidlige barndom, udvikler hjernen i højeste grad. For de børn, som har motoriske vanskeligheder, søger vi, via kommunen, hjælp hos en fysioterapeut, men kan også søge hjælp hos helse-eurytmisten.

Mål:

- At barnet udfordrer dets naturlige bevægelser på forskellige måde
- At barnet styrker sine færdigheder, f.eks. at være selvhjulpne
- At barnet udvikler dets fin og grov motorik gennem forskellige aktiviteter både ude og inde og ved hjælp af forskelligt legetøj og redskaber og de fire natur elementer: vand, ild, luft og jorden
- At barnet gennem de forskellige aktiviteter styrker sin udholdenhed og mod
- At barnet overvinder sin generthed gennem de aktiviteter som er relevante til barnet alderen og muligheder
- At barnet har muligheder for at bevæge sig så meget som muligt gennem de rytmiske bevægelser i musikken, sangene, rimene og remserne.

Metoder:

- Daglig leg ude uanset vejret
- Gå, løb og skovtur
- Løb på legepladsen og i skoven

- Dagligdags og kreative aktiviteter, så som syning i hånden, klipning, tegning, maling, madlavning, bagning, snitning
- Eurytmi, sanglegen, morgensamling
- Forskellige aktiviteter i naturen
- Indendørs leg med bænke, bukke, kapper, stole, balance bom

Tegn på læring:

- At barnet kan lide at løbe, hoppe, gynge, klatre, lege overhovedet
- At barnet udviser udholdenhed på en lang gåtur
- At barnet udviser begejstring over for fysiske aktiviteter
- At barnet viser interesse for fin motorik og kan fordybe sig i den
- At barnet kan lide at deltage i sangleg og eurytmi og efterligner de bevægelser

Dokumentation:

- Udstillinger af barnets kreative produkter (fin motorik)
- Praksisfortællinger som bliver brugt til pædagogisk analyse på personalemøder

Kulturelle udtryksformer og værdier

Vi vil gerne som voksne videreformidle til børnene hvordan vi behandler andre mennesker, hvilket forhold vi har til andres kulturformer og vores egne traditioner. I børnehuset er der medarbejdere og børn fra andre kulturer, børn som ikke kan tale dansk, som ser anderledes ud. Vi arbejder på, at de børn føler sig hjemme, at de får indtryk af, at de beriger vores liv i børnehuset. Vi implementer deres sprog i sanglegen – rim, remser, sange, fødselsdags sange. Mange børn rejser i udlandet med deres forældre og de kommer tilbage til børnehaven med gaver, som de har købt derude, plukket frugt, ting som de har samlet på stranden osv. Der er altid tid i børnehaven til at kigge på det med en stor beundring, og børnene er glade og stolte bagefter, at de måtte dele deres oplevelser med andre i børnehaven. Vi bruger de ting til at dekorere spisebord, eventyrbord eller fødselsdagsbord og husker, at de ting kommer fra andre lande.

Vi dyrker de danske kristne traditioner året rundt. Vi ser det som vores opgave at formidle de forskellige kulturelle traditioner til børn på en enkel og gennemskuelig måde. Dagens, ugens og årets kulturelle begivenheder har rytmisk forløb og er forudsigelige og genkendelige, det skaber ro og tryk hos børnene.

I vores børnehave sætter vi også en stor pris på madkultur, eventyrfortællingskultur, fødselsdagskultur, forældrearbejdskultur, legekultur. Vi har en stor indflydelse på børnenes kost. Vi har en madpakke politik som er accepteret af forældrene og de sørger for at madpakken består af sund mad. Børnene spiser madpakker 2 dage om ugen – de resterende 3 gange om ugen (onsdag, torsdag og fredag, laver vi mad i børnehaven).

Vi bestiller økologiske/biodynamiske varer hos "Buresødal". Vi har en aftale i Børnehuset om at der ikke serveres mad/bagværk, saft eller andre fødevarer med sukker. Til fødselsdage har forældrene ofte frugt med i stedet for kager. Vi har dog i øjeblikke en del forældre der er kreative med sunde kager, som er lavet raw. Om eftermiddagen spiser børnene økologisk frugt og et stykke hjemmebagt brød/boller eller knækbrød.

Vores spisekultur ser således ud: vi spiser alle sammen på det samme tidspunkt ved et smukt dækket bord, stearinlys er tændt, vi synger fælles spisesang mens vi holder i hånden: **"Jorden har os brødet givet, solen har det skænket livet. Kære sol, kære jord, takken i vort hjerte bør, velsignet være maden, vær så god at spise"**. Ro er der altid mens vi spiser.

Vi takker for maden med en sang: **"Tak for maden, den var god, den giver helse, kraft og mod, velbekomme"**.

Børnene er med til at lave mad. De skræller grøntsager, skærer dem i små stykker eller river dem til suppen/grøntsags postejen. Duften af den forberedte mad opmuntrer vores børn til at spise, selv de børn som ikke spiser grøntsager derhjemme, begynder sammen med andre børn, at spise dem.

Vi lægger en stor vægt på hygiejne. Børnene er med til at huske at vaske hænder før vi spiser, lærer at det er nødvendigt at trække ud efter sig og vaske hænder efter toiletbesøg.

To gange om året kommer børnene sammen med deres forældre til børnehuset til arbejdsweekend. Alle er med til hovedrengøring i hele børnehaven, de planter nogle blomster, buske, skifter sand i sandkassen, lægger flis under klatre træer. Fysisk pleje hører også til børnehusets kulturelle udtryksformer og værdier.

Det er lige så vigtigt at pleje også det psykiske i vores børnehus. Hver morgen, når vi børn og voksne mødes, giver vi hinanden hånden, og nævner barnets navn. Det er frivilligt for børnene at give hånd, men de fleste børn gør det. Det er en del af vores pædagogik netop at vise hinanden respekt. Ligeledes gør vi det, når vi går hjem. Børnene holder også hinanden i hånden, når vi samler dem til alle slags aktiviteter. Det gør vi, fordi vi mener, at berøring af hinanden er vigtig både ved trøst og leg, således at barnet mærker fællesskabet og de varme følelser og mærker omsorg. Vi lærer børnene at drage omsorg for hinanden og at tale pænt til hinanden. Vi er også opmærksomme på at forældrene ser og hører deres børn.

Under børnenes leg lærer vi børnene, at der er visse regler, som skal overholdes, at man passer på legetøjet, særligt på dukker og andre skrøbelige ting, som de må bruge i legen. Børnene lærer, at de ikke må råbe for højt og løbe rundt inde i børnehaven. Kulturelle udtryksformer findes der også i alle børnehavens kunstneriske aktiviteter. Børnene har fri adgang til tegnepapir og farver, vi har maledag en gang om ugen, hvor der males "vådt i vådt" i primærfarverne rød, gul, og blå. Vi samler naturens gaver og laver forskellige ting, legetøj med børnene, som de tager med hjem eller bruger til udstillinger.

Eventyrfortællingen er et væsentligt element i børnehavens kulturelle udtryksformer. Børnene bliver samlet før spisning, de får duftende olie på hænder, de holder hinanden i hænderne og

de går til "eventyrland mens de synger: **"Vi vil høre eventyr et om mennesket og dyret, et om blomster og krystal som er gemt i bjerget dal"**. Børnene sidder rundt og hører eventyr, som er fremstillet af små dukker på et flot pyntet bord. Eventyr lyset tændes. Børnene synger **"Eventyr kom til mig, jeg vil gerne høre dig"** og der kommer fortælling. Det kan være et remseeventyr, et gammelt folkeeventyr eller en årstidsfortælling. Vi fortæller dem ordret og uden brug af bogen, en hel uge i træk. Næste uge spiller børnene rollerne i eventyret og får udklædnings tøj på. Takket være eventyret kan børnene lære et smukt billedsprog og livsvisdom, som særligt folkeeventyrene indeholder. For børnene er det en skat for livet.

Fødselsdagen i børnehaven er noget ganske særligt både for fødselaren, barnets forældre og for resten af gruppen. Vi har mange særlige ritualer omkring den begivenhed. Barnet med dets forældre og søskende kommer først kl. 9.30 til børnehaven, hvor der venter et flot pyntet bord med lys og fødselsdags ting på, og en gave liggende under farvede silketørklæder (deres antal afhænger af barnets alder). Fødselsdagsbarnet får en guldkrone, et guldhjerte og en fødselsdagskappe på. Barnet sidder på en særlig stol. Så kommer der en fortælling af et fødselsdageventyr, som handler om barnets liv fra det endnu var inde i himlen med sin skytsengel, og hvordan barnets mor bar det under sit hjerte i mange, mange dage, uger og måneder osv. ...

Bagefter tænder vi et tryllelys, som vandrer fra hånd til hånd, mens vi synger: **"Ønsket på din fødselsdag, glæde og lykke til dig, lys på din vej"**. Barnet løfter silketørklæderne og finder en hjemmelavet gave.

Børnene ved, at det er gaver, som personalet har lavet og de sætter stor pris på dem. Dagen efter fødselsdagen fortæller barnet, hvor gaven ligger inde på deres værelse, og hvor begejstrede gæster blev for den. I børnehaven har vi mange små traditioner omkring, hvordan børnehaven skal se ud ved fester og årstider. Børnene deltager i forberedelserne til dem, laver pynt til sig selv, som de tager med hjem, eller det bliver til pynt i børnehaven.

Mål:

- At barnet kan opleve forskellige traditioner og kulturer gennem aktiv deltagelse
- At barnet udvikler sin kreativitet ved at have adgang til mange materialer og redskaber
- At barnet lærer børnehavens kulturelle udtryksformer at kende
- At barnet lærer børnehavens mad kultur, børnehavens normer og værdier

Metoder:

- Alle børnehavens fester og traditioner, børnene deltager i forberedelser til dem
- Arbejdsweekend sammen med forældre
- Fælles madlavning og spisning,
- Eventyr og fødselsdageventyr
- Kunstnerisk arbejde
- Udnyttelse af de muligheder som lokalområdet (Bistrup Hegn, Naturskolen, Nonnesøen, Hestkøbgård, bibliotek) tilbyder

Tegn på læring:

- At barnet kommer til at synge, fortælle remser, historier
- At barnet efterligner overnævnte i dets leg
- At barnet glæder sig til højtider og aktiviteter, udviser nysgerrighed og videbegærlighed
- At barnet passer på tingene og legetøjet og sætter stor pris på dem
- At barnets kunstneriske interesser viser sig frem
- At barnet bliver mindre genert ved at stå frem og spille roller i eventyret

Dokumentation:

- Sanglegs og eventyrmappe
- Dagens, ugens, årsplan
- Invitation til forældre og forældrebrev
- Fremstillinger af barnets kunstneriske produkter
- Referater fra forældre og personalemøder
- Praksisfortællinger og analyse af dem

Natur og naturfænomener

I vores børnehus er naturen og dens fænomener de faktorer som præger børnehusets liv. Naturen giver et rum for aktiviteter og muligheder for lærings proces året rundt. Det er vores overbevisning, at børnene burde opleve naturen på deres egne præmisser, bruge sin fantasi men ikke påføre dem de voksnes naturvidenskabelige viden om den, ifølge: "først gribe – senere begribe". Ifølge os - Steiner pædagoger er det meget vigtigt, at barnet, ud fra sin egen oplevelse af naturen og sin egen krop, opdager naturens fænomener uden at forklare det, f.eks. at det er koldt fordi det er 5 graders frost.

Børnene lærer også om skift i naturen under hverdags sangleg, hvor man synger om alt hvad naturen indebærer. Års rytmen markerer vi gennem årstidsfester og naturen giver os inspirationen til festernes indhold. Vi har en stor have, som børnene bruger 2 gange hver dag uanset vejr. Med forskellige haveredskaber, gamle gryder, pander, skeer, kan børnene lege med det, som naturen frembringer. En gang om ugen går børnene ud i skoven.

Den 2. februar holder vi altid fuglefest i børnehaven, hvor børnene bringer mad til fuglene hjemmefra, børnehaven laver fedtkugler og alle går ud i haven for at hænge dem op til fuglene, egern får også nogle nødder.

For en Rudolf Steiner børnehave er noget grundlæggende, at børnene bringes i samklang med de fire naturelementer: jord, vand, ild og luft. Naturen får børnene "ind under huden", når de graver i jorden, graver den ud af rødderne i et væltet træ, klatrer og balancerer på grene og stammer, hopper ned i grøfter og arbejder sig op igen, tramper i vandpytter, laver

mudderkager, hopper i blade eller kaster dem op i luften, så de flyver med vinden. Sommetider tænder vi bål ude i haven. Børnene kan godt lide at sidde rundt omkring det med sno-brød på pinden eller vi bager boller på bålet. Inde i huset har vi altid et levende lys på bordet og i vindueskarmen.

Vores legetøj er også fremstillet af gode naturmaterialer: sten, træ, silke, bomuld, uld, som er meget lidt forarbejdet og gør, at barnet har mulighed for at udvikle, berige sine sanser og sin fantasi og lærer, at tingene kommer fra naturen. På bondegårds tur, ved høsttid kan vores børn opleve samspillet mellem mennesker, dyr og natur for at skaffe os mad på bordet. De kan se, hvor mælken kommer fra, trække gulerødder op fra jorden, høste korn sammen med bondemanden. Til høstfest i børnehaven efter bondegårds tur tærsker børnene korn, maler det til mel og ryster fløde til smør. Om foråret lægger de frø i jorden, vander de små spirer, iagttager de deres vækst og trækker dem op, når de er modne. Den 29. september ved Skt. Mikael's fest planter børnene nogle blomsterløg rundt omkring ude i haven.

I naturen har vores børn mulighed for at falde til ro, tid til slappe af og fordybe sig i legen.

Mål:

- At barnet kan opleve naturen og dens fænomener på egne præmisser
- At barnet kan opleve årstidens skift gennem sanglegen, eventyr og fester
- At barnet lærer at respektere naturen
- At barnet får viden om naturens betydning for mennesker
- At barnet kan lege frit i naturen og lege med naturvenligt legetøj
- At barnets sanser og fantasi bliver stimuleret af naturen
- At barnet har mulighed for at opleve jorden, vand, ild og luft som naturlige elementer i forskellige situationer i børnehavens og barnets liv

Metode:

- Årstidsfester (særligt fugle og høst fest), sanglege, eventyr
- Gåtur i skoven, fri leg ude i børnehavens have uanset vejret
- Kælke, bygge snemand, hulebygning
- Bruge naturmaterialer til pyntning af børnehaven og til kunstneriske udfordringer
- Tænde bål, lave mad på bålet
- Bondegårdstur og udflugt til Frilandsmuseum
- Legetøj fremstillet af naturmaterialer
- Plante blomsterløg og så grøntsags frø
- Madlavning

Tegn på læring:

- At barnet udviser interesse for naturen og dens fænomener og vil udforske den
- At barnet går ud med glæde selvom vejret ikke er indbydende

- At barnet genkender naturens elementer i bøgerne og kan nævne dem
- At barnet respekterer f.eks. ild og ikke leger med den
- At barnet kan finde på forskellig former for leg med naturens 4 elementer
- At barnet selv kan vælge sin påklædning passende til dagens vejr
- At barnet kan finde ord, sang eller rim som passer til naturens fænomener

Dokumentation:

- Sanglegen, eventyrmapper
- Dagens, ugens og årsplan
- Invitationer til forældre
- Forældrebreve
- Fremstillinger af barnets kunstneriske produkter
- Referater fra personalemøder, forældremøder
- Praksisfortællinger, som skal bruges til forældresamtaler og diskussioner om barnets udvikling på personalemøder

Alt det, som vi har beskrevet ovenfor, har vi altid haft implementeret i vores børnehave, da det altid har været en del af vores pædagogik. Alt hvad vi gør i børnehaven er gennemtænkt og planlagt. Opgaver bliver fordelt blandt personalet. Vi ændrer planlagte elementer, hvis det er nødvendigt

Vi evaluerer processen – hvad der gik godt, hvad skal vi forbedre næste gang, hvem har/ikke haft succes. Vi diskuterer det på vores personalemøder og med bestyrelsen. Vi samler erfaringer og skriver dem i referater. Vi er overbeviste om at alt, hvad vi gør i barnets nærvær, har en stor indflydelse på udviklingen af barnets indre organer.

De voksnes position i forhold til børns læreprocesser

Vi tænker og overvejer, så føler vi efter og til sidst handler vi. Det er meget vigtigt at de voksne i Børnehuset har forståelse herfor og har gjort sig disse ting klart. At skælde ud, diskutere med børn eller give lange forklaringer og formaninger, svarer ikke til denne alders natur, men tager sit udgangspunkt i, at den voksne har glemt, at barnet ikke har samme mulighed for at gennemskue problemet eller situationen, som den voksne. Børn har endnu ikke redskaberne til det. Vi må give dem lejlighed til at opleve de voksnes handlinger og det er nødvendigt, at den voksne er tydelig i sin vejledning af barnet, så barnet hele tiden kan føle sig tryk. Det er et mål, at vi til enhver tid er opmærksomme på, at alle aktiviteter vi voksne beskæftiger os med, foregår i en rolig og afslappet atmosfære.

De store børn er, sammen med de voksne, forbilleder for de små i børnehaven. Den frie leg er et ideelt lærings rum for børnene, vi anser barnets fantasifulde leg for grundlaget for personlighedsdannelsen og for det senere voksne menneskes evne til at arbejde, til at opleve medmennesket og til at tænke ukonventionelt, skabende, initiativrigt.

Vi opdrager først og fremmest med det, vi gør i barnets nærvær, ikke med det, vi siger.

Det er vigtigt ikke at gribe ind i alle konfliktsituationer børnene imellem, men at overveje, hvornår det med fordel kan undlades, hvorved børnene lærer selv at løse konflikter ved hjælp af sproget. Vi voksne arrangerer de fysiske rammer, så de inspirerer børnene til fælles leg. Vi bygger huler af tæpper, hjælper med udklædnings tøj i rollelege og opfordrer i det hele taget til sociale lege. Vi forsøger intuitivt at vide, hvornår det er godt at være igangsatte for den frie leg, så vi ansporer børnene til at gribe legen, for derefter at trække os tilbage. Vi er bevidste om at børnene efterligner alt, vores arbejde, vores bevægelser, stemningen og vores moralske og etiske fremtoning, og at alle indtryk udvikler børnene individuelt og socialt.

Børn har brug for voksne, som giver moralsk vejvisning uden at moralisere. Vi ønsker at have en utvungen stemning, hvor respekten helt naturligt opstår. Børnene skal lære om det gode, det skønne og det sande, og at have respekt for andre mennesker og naturen. Vi arbejder bevidst med den moralsk - etiske opdragelse gennem retningsgivende historier, praktisk næstekærlighed, taknemmelighed (f.eks. synger vi bordvers før og efter maden), opdragelse til hjælpsomhed. Et vigtigt element er de voksnes selvopdragelse, idet de voksne må stå inde for de værdier, de videregiver til børnene.

Læreplan – specielt for vuggestuen

Noget om Steiner vuggestuer generelt

Ifølge Rudolf Steiner pædagogik er mor den bedste beskytter for barnet under 3 år. Fra sine forældre og de nærmeste omgivelser skal barnet modtage mønstre og kræfter til dets udvikling. På det tidspunkt da Rudolf Steiner holdt sine foredrag om barnets udvikling, var der ikke så stort et behov for vuggestuer, da kvinderne for det meste var hjemmegående og ved siden af mange andre pligter skulle opdrage sine børn. Derfor var der ikke disharmoni mellem teori og virkelighed. Teorien bekræftede praktikken, som også i dag betragtes som rimelig. Men... I vore dage er tempoet højt, og mange kvinder arbejder uden for hjemmet, og der er stort behov for at børnene skal passes i institutioner. I mange Rudolf Steiner vuggestuer går man ud fra, at barnet helst ikke må opholde sig mere end 6 timer daglig i vuggestuen. I vores vuggestue er der åbent fra 7-17 men vi opfordrer til at det lille barn ikke opholder sig i vuggestuen de fulde 10 timer. I vuggestuen modtager vi børn fra ca. 1 - 3 år.

For at barnet skal føle sig tryk, har det så vidt muligt, en primær person til at hjælpe sig fra det øjeblik, barnet kommer til vuggestuen. Alting i løbet af dagen udføres, så vidt muligt, sammen med denne person. Den samme person klæder barnet af og på, sidder ved siden af, når det spiser og hjælper til, når de går tur. I videst mulig omfang, den samme person der lægger barnet til at sove og synger til. Barnets forældre har også tæt kontakt til den person, som er knyttet til deres barn.

Daglig rytme i vuggestuen

Hver dag har sin egen rytme, som barnet hurtigt vænner sig til og som skaber tryghed for barnet. Aktiviteterne udføres på de samme tidspunkter med ro og med den overbevisning, at jo mere sikkerhed, kærlighed og tilfredsstillelse man giver barnet i de første leveår, jo færre hæmninger og problemer vil barnet få, på et senere tidspunkt i dets liv. Barnet skal føle tryghed ved den samme dagsrytme, og hermed få muligheden for en harmonisk udvikling.

07:00 – 08:55	Afleveres barnet, her leges indenfor og synges små sanglege, fingerlege eller korte fortællinger
09:00 – 09:30	Sang og formiddagsmad
09:30 – 10:30	En tur i haven, eller gåture i området
11:00 – 12:00	Frokost
12:00 – 14:00	Sove
14:00 – 15:00	Eftermiddagsmad
15:00 – 17:00	Leg inde/ude

For de mindste børn i vuggestuen (under 1½) gælder rytmen kun i det omfang den følger det enkelte barns behov for at sove, spise og udforske og bevæge sig.

De små børn under 2 år sover i barnevogne udenfor og de større børn over 2 år sover i krybber som vi har savet ned i en højde hvor barnet selv kan gå op i og ud af, uden brug af stiger. Vi har valgt dette da vi mener at barnet sover bedre ude og har godt af den friske luft. De 2 – 3 årige er ikke spændt fast.

Maden er vegetariske varme måltider af biodynamiske/økologiske produkter efter årstiden. Ugeplanen for det varme måltid midt på dagen, kan f.eks. se således ud:

Mandag: Gønsagstærte
Tirsdag: Falafel med broccoli
Onsdag: Hirsegrød med æblemos
Torsdag: Grønkåls posteij
Fredag: Suppe

Om formiddagen og eftermiddagen får børnene hjemmebagt brød og frugt.

I vuggestuen giver man børnene mulighed for udvikling gennem bestemte impulser til sanserne. Dette kan man opnå ved at omgive barnet med naturlige farver på vægge, gardiner, gulvtæpper, billeder. Legetøj af naturlige materialer som træ eller uld.

I vuggestuen er det et vigtigt princip, at barnet skal have så mange bevægelsesmuligheder som muligt. Under spadsereture skal barnet have lov at gå i sit eget tempo og standse ved ting, der er interessante for det. Man kan sige, at barnet skal være med sig selv og med naturen. Man vælger steder, hvor man skal overvinde forskellige forhindringer fx liggende træer, som man kan balancere på eller hoppe ned fra. Pædagogens opgave er ikke at styre børnenes

leg, men at begynde legen for derefter at trække sig ud af denne, mens legen fortsætter. Som regel leger barnet i nærheden af sin pædagog.

Det overordnede mål for vuggestuen:

- At skabe de bedst mulige betingelser for barnets udvikling
- At barn og forældre introduceres til institutionslivet på en god og tryk måde
- At barnet oplever tryk, kærlighed og omsorg hver dag i Børnehuset

Metoder:

Personlig udvikling:

- Skabe tryk gennem den daglige rytme
- Have fokus på omsorg gennem nærhed og nærvær
- Hvert barn begynder med sin egen primær person

Sproglig kompetence:

- Gennem sang og leg med sproget at støtte barnet i at komme fra pludre stadie til talestadie
- At sætte ord på alle handlinger – både de voksne og børnenes
- At de voksne er gode forbilleder ved at tale roligt, langsomt og benytte mange gentagelser

Krop og Bevægelse:

- Støtte barnet i at bevæge sig alsidigt, uanset om det kan kravle eller gå
- Skabe et miljø både ude og inde, hvor motoriske udfordringer er en del af dagligdagen

Sociale kompetencer:

- Støtte barnet i at 'få øje på hinanden'
- At barnet gør sig erfaringer med andres nærvær
- At barnet gør sig erfaringer med at deles om legetøjet.
- At gruppen med de 2-3 årige får opbygget en begyndende samhørighed

5. Handleplan for specifikke emner i "huset"

Forældresamarbejdet

Vi har et meget tæt samarbejde med børnehusets forældrebestyrelse og en meget engageret forældregruppe. Samarbejdet mellem personalet/ledelsen og bestyrelse er i høj grad med til at bære den gode udvikling i børnehuset.

Vi inddrager forældrene i vores pædagogiske arbejde blandt andet ved at invitere dem til visse årstidsfester og ture. Forældrene deltager i specifikke årstidsfester. Forældrene får hver måned et brev og bliver dermed informeret om børnehavenens liv og fester.

Forældre til nye børn tager vi introduktionssamtale med og efter tre måneder fortæller vi, hvordan det går med deres barn i børnehaven/vuggestuen.

Hvert år planlægger personalet sammen med bestyrelsen, 2 arbejdsweekender. Vi holder 2 forælder møder om året.

Personalet

Man kan sige at vi udvikler os hele tiden i hinandens samvær, vi kommer med hver vores kompetence og deler den imellem os således, at børnehuset kan få det bedste fra hver især. Personalet er fundamentet for det gode liv i vores børnehus. De er pligtopfyldende, anstændige, fleksible og meget engagerede. En ny ansat kollega bliver langsomt inddraget i børnehusets liv, får tid og tålmodighed til at lære børnene, deres forældre og personalet at kende. Vi aftaler alt på forhånd i fællesskabet, uddeler opgaver ifølge den enkelte medarbejders interesse og kundskaber/dygtighed. Vi giver tid til hinanden, hjælper og lytter til hinanden. Vi foretager os noget socialt sammen. 2 gange om året, sommer og ved juletid, spiser sammen.

Vi holder månedlige personalemøder à 2 timer hvor vi vender pædagogiske emner, ugens gang og kalenderen. Derudover er der stuemøde 1 time hver anden uge i både børnehaven og vuggestuen.

Børnemiljøvurdering

Under normale omstændigheder går vi meget op i de fysiske og æstetiske forhold og har derfor prioriteret at indrettet børnehaven med maling, pynt, hylder og legetøj – da det var den der skulle i brug med det samme.

Til daglig kontaktes forældrebestyrelsen når der er større forbedringer nødvendige og ellers bestræber vi os for at alle forbedringer og reparationer forgår ved barnets deltagelse og tilstedeværelse. Derudover har vi 2 arbejdsdage om året, hvor forældre og børn kommer og ordner både hus og have efter en plan ”huset” har udarbejdet, det er rigtig godt i forhold til det sociale miljø blandt både børn, forældre og ansatte.

Det fysiske og æstetiske forhold

Indendørs

I børnehuset har vi altid blomster og lys på bordet, væggene er dekoreret med smukke farver vi har et vindue som vi pynter ifølge årstiderne. Til årstidsfesterne har vi, passende til årstiden, fine duge på bordene og dekorationer. Børnenes kunstneriske ting pynter stuen inden de bliver taget med hjem. Pædagogerne på skift pynter alle vinduer.

Udendørs

Vi har en dejlig have, som børnene kan boltre sig i. Vi været så heldige at få 11.000 kr. af Matas fonden, som vi har brugt til en bøge labyrint, en spiræa spiral, samt espalier med frugt træer og flere blomster. Vi har ligeledes været så heldige at få et stort sejl som danner skygge over den store fælles sandkasse.

En sovehal, simpelt bygget med overdække samt delvis beklædt med træ på siderne, så de små kan sove trygt og rart, beskyttet mod vind og vejr.

Psykiske forhold

Vi syntes vore børnehus udstråler hygge, omsorg, nærvær, når man træder ind af vores dør. Børn, forældre og personale trives i børnehuset, hvor der er plads til forskellighed. I fællesskab planlægger vi alt sammen. Vi sørger for at tale pænt til hinanden, om hinanden, bakke op, opmuntre hinanden og være troværdige og ærlige. Vi sørger for at integrere de forældre som kommer fra andre lande.

Vi arrangerer krybbespil for forældre og bedsteforældre og til maj har vi ”bedsteforældre dag” med majstang og hvor der plantes medbragte planter og løg.

Arbejdet med børn med særlige behov

Ud fra vores pædagogik, arbejder vi målrettet, systematisk og troværdigt med alle børn, men en stor indsats gør vi for børn med særlige behov. Selv om vi behandler alle børn lige, så vil vi gøre en særlig pædagogisk indsats i forhold til de børn som kræver mere opmærksomhed fra voksnes side.

Begrebet ”Børn med særlige behov” opfatter vi børn, som:

- Børn af anden etnisk herkomst, som ikke kan tale dansk sprog
- Børn i kriseramte familier (skilsmisse, død i familien, alvorlig sygdom, alkoholisme)
- Børn der bliver udsat for krænkelser (seksuelle overgreb, vold)
- Børn med opmærksomhedsforstyrrelser/adfærdsvanskeligheder, empatisk overbelastning, med ringe selvværd,
- Børn som er tilbage i udvikling
- Børn med kroniske sygdomme, allergi

Personalet, som arbejder i børnehuset, er klar over, at vores opgave består i at skabe rammer for et godt barndoms liv, skabe situationer, som kan bringe barnet ind i intense, positive oplevelser og begejstring over for det, som foregår i børnehuset og som de børn med særlige

behov selv skaber. Det lille barns læring foregår for en stor del ved at efterligne de voksne samt andre børn både små og store. Gennem legen og efterligningen bruger det fantasien, hvor det eksperimenterer, udforsker muligheder og begrænsninger i forhold til sig selv og sine omgivelser. Barnet under 7 år er aktivt (i bevægelse) og bruger sine sanser meget. Barnets relationer, både til de andre børn og til den voksne har stor betydning i hele læreprocessen.

For at være på forkant med det enkelte barns udvikling/særdeles med børn med særlige behov, sætter vi fokus på fælles personale arbejde, dvs. at alle har eget ansvarsområde, deltager aktivt i alle pædagogiske opgaver, tager hånd om evt. konflikter og bliver informeret om situationen med barnet og deltager i at overveje, reflektere og diskutere arbejdet med og omkring barnet med et særligt behov. Pædagogerne i børnehuset tager udgangspunkt i barnets behov, det vil sige udviklingstrin, interesse og den enkeltes formåen, for at sikre nye udfordringer og kompetencer og for at fremme lysten til såvel aktive som passive aktiviteter.

Vi vil forstå barnets behov, hjælpe det til at overvinde de svære situationer, som barnet befinder sig i på grund af forskellige omstændigheder. Vi vil overbevise alle og særlig barnet med behov om, at det barn er unikt og har sin egen personlige læringsstil, og at barnet tilegner sig erfaringer, færdigheder og kompetencer, derfor presser vi ikke børnene, "oplærer" ikke, for barnet skal selv erfare, men erfare med undren og nysgerrighed. Gennem sådanne erfaringer lærer barnet mere.

Vi vil opmuntre sådan et barn til læring og udvikling gennem de voksens engagement og kærlighed.

Barnet med særligt behov skal være og føle sig som en del af helheden og tryk, selvom det opfører sig anderledes og måske skaber konflikter eller problemer.

Vores rummelighed skaber plads for deres særlige opførelse, særlige behov og vi vil give dem plads og mulighed til at overvinde vanskeligheder. Det vil sige at børnene kan være aktive med og deltage i alle hverdagens aktiviteter. Vi presser dem ikke til det, når de ikke har lyst. Hvert barn, også barnet med særligt behov, skal være og føle sig tryk, skal opnå harmoni i sit indre, vide at det er ok, god nok som det er.

Personalet vil med ro og glæde være et godt forbillede for de børn, som har brug for mere opmærksomhed. De børn skal ikke føle sig anderledes, selvom de voksne lægger særligt mærke til dem. Men de skal føle sig som en del af børnegruppen.

Alt dette er med overensstemmelse med Rudersdal Kommunens Dagtilbudsområdets inklusionsprojekt som blev beskrevet i "Den gode inklusion". Ifølge den skal så flest mulige børn rummes, og dette skal realiseres gennem en pædagogik der er tilpasset det enkelte barn og særligt børn med særligt behov. Vi mener at vi i Rudolf Steiner Børnehaver altid arbejder "inkluderende".

Vi bruger altid barnets stærke sider, for at barnets selvværd forstærkes. Vi bruger også de stærke børn til at hjælpe de andre børn med særlige behov, og er bevidste omkring, at alle børn kan noget, er dygtige til noget.

I Rudolf Steiner børnehuset ønsker vi generelt at ruste børnene til at blive selvstændige, fordomsfrie og tillidsfulde mennesker, som har mod på at deltage i sit eget liv og klare det på bedste vis, derfor er vi ekstra opmærksomme på børn med særlige behov. Det kan være i kortere – eller - længerevarende perioder, hvor behovet opstår. Behovet opstår hvis barnet ikke trives eller fungerer i børnehusets hverdagsliv, børnehusets kultur, aktiviteter og rutiner.

Hvis barnet ikke trives eller fungerer, er det tegn på, at der er noget i barnets liv, det ikke kan håndtere eller mestre, og det er en opgave for den voksne. Vi som voksne, private såvel som professionelle, hver for sig og sammen, har ansvaret for at undersøge og afdække, hvad der skal til for at barnet kan trives og håndtere sit liv, d. v. s. skabe de forandringer, der skal til. I forbindelse med dette begynder også samarbejdet med barnets forældre. Det er vigtigt for os, at samarbejdet mellem os og forældrene bliver bygget på en gensidig respekt, forståelse og tillid samt en stor ansvarlighed.

Til det som vi ikke kan klare selv på egen hånd, vil vi bruge tværfaglige samarbejdspartnere det vil sige pædagogisk, psykologisk rådgivning (PPR), teampædagog, talepædagog, fysioterapeut, sundhedsplejerske, samt barnets egen læge eller den kommunale læge.

Vi har også mulighed for, at få konsultation hos en uddannet Steiner terapeut – helse eurytmist, talepædagog, sprogformer.

Mål:

- At barnet med et særligt behov bliver set, hørt og forstået
- At barnet kan fungere på den bedste mulige måde i det personlige og sociale felt
- At barnet opnår ro og balance til at tilegne sig den læring som hører til dets alder
- At barnet føler sig trygt og en del af gruppen, kan lære at tage hensyn til andre børns behov, at være empatisk så meget som muligt
- At barnet lærer at begå sig mellem andre børn og det skal forgå i dets eget tempo
- At barnet får det optimalt hjælp for at overvinde vanskeligheder

Metode:

- At personalet i børnehuset skal være bevidste om barnets behov og hver dag skabe en positiv kontakt med dem
- At skabe rammer for, at barnet har mulighed for forskellige kulturelle udtryksformer (alle aktiviteter) som foregår i børnehuset
- At personalet sætter fokus på det barn, og opmuntrer det til at deltage i alle kulturelle initiativer/aktiviteter
- At vores arbejde med børn med særlige behov er bygget på tæt samarbejde med deres forældre, samt på en gensidig respekt, forståelse og tillid.
- At vores arbejde med børn med særlige behov skal være samarbejdsdygtigt og så tæt som muligt på kommunens tværfaglige korps og andre nævnte ovenfor

Dokumentation:

- Handlingsplan for samarbejdet mellem personale, forældre og tværfagligt korps
- Referater af konsultationer, opfølgninger, tiltag, underretninger til de sociale myndigheder og PPR korps
- Børneiagttagelser – skabelon
- Forældre konsultationer og samtaler

Vi har i 2016 modtaget flersprogede børn med blandede forældre sprog, samt danske forældre som har boet i udlandet og flyttet tilbage til Danmark, hvor barnet herefter er blevet to-sproget.

Sprogvurdering og sprogunderstøttende aktiviteter

Sprog betyder meget i vores liv. Sprog er mulighed for kontakt og for at kunne udtrykke sig. Det er talesprog, nonverbalt sprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog. Igennem alle disse sprog lærer barnet at udtrykke sine følelser og tanker og lærer at forstå andres.

At kunne udtrykke sig, medvirker til at barnet udvikler og fastholder sin identitet og selvfølelse.

Sprogets tilegnelse er afhængig af 3 aspekter: funktion, indhold og form. Vi arbejder med alle 3 aspekter, men mest med de 2 sidste, hvor indhold hænger sammen med den situation barnet/ børnene er i, hvad de oplever, ved, mener og føler og er optaget af lige nu. Formen er vigtig for små børns måde at bruge sproget på. Talens funktion er det første i sprogudvikling, og er til stede faktisk før børnene begynder at tale.

Barnet tilegner sig sproget især ved at lytte, eksperimentere og efterligne. Jo mere vi synger og taler, jo bedre har det ved at tilegne sig sproget. Sproget udvikles først og fremmest i takt med at barnet tager verden mere og mere til sig. Det sker mens barnet leger eller bare er sammen med voksne og større børn. På den måde bliver legen eller tidsfordriv med andre meningsfyldt for den, der er i gang med at lære sprog.

For det lille barn følges det man kalder den motoriske, den musikalske og den sproglige udvikling ad. Påvirker man det ene, har det indflydelse på de andre udviklingstrin. Børn, der har sprogvanskeligheder, har for det meste også besvær med motorikken især finmotorikken. Finmotorik, som har stor betydning for barnets sprogudvikling. Man har fundet frem til at arbejde meget med tommelfingeren.

Det kan lyde mærkeligt, men ser man på den plads tommelfingeren har i hjernen, vil man kunne se, at den sidder ret tæt på sprogcenteret. Et normalt hørende barn har en hel fantastisk evne til at kunne høre selv ganske små nuancer i sprogmelodien, derfor har de også let ved at lære andre sprog.

Musikkens betydning for den totale udvikling er helt afgørende, rytmen i musikken betyder f. eks. meget for den motoriske udvikling og det melodiske i musikken meget for sproglig udvikling.

I sproglige sammenhæng (og i andre) gælder det ikke om, hvem der synger bedst, men om man tør bruge sig selv på børnenes præmisser.

Vi arbejder ud fra et tilrettelagt forløb, hvor gentagelse af de planlagte aktiviteter i vores pædagogik har stor betydning. Ud over den sproglige stimulering og træning hver dag gives der også mulighed for fordybelse og koncentration, idet der arbejdes meget intenst med få børn. For også at støtte børnene i deres nysgerrighed og interesse for sproglige udtryksformer og give dem erfaring med selv at udtrykke sig, for eksempel i at spille teater, drama, vrøvlevers og historiefortælling.

Børnene har mulighed for at udvikle deres sprog gennem hverdagens aktiviteter. Børnene udfordres daglig til sproglig kreativitet samt at kunne udtrykke sig i forskellige sammenhæng. Vi giver børnene mulighed for at møde voksne, der er gode rollemodeller, som tilsigter altid at tale et tydeligt og rigtigt sprogbrug.

Vi synger og nævner børnenes navne hver dag og taler med dem om forskellige hændelser som berører dem. p.t.

Vi snakker om årstiden og dagens aktiviteter, bestræber os på at give det enkelte barn "plads til" at fortælle uden afbrydelser. Vi har sangleg hver dag, hvor vi leger og synger sange efter årstiden, efterfulgt af rim, remser og fingerlege.

De daglige stunder med sangleg, rim og remser og eventyr understøtter og udvikler børnenes sprog. Vi fortæller eventyr hver dag, som passer til årstiden, det samme eventyr fortælles 2 uger af gangen, hvorefter børnene selv spiller det. Børnene kender og elsker mange af eventyrene så godt, at de spontant taler med, når de bliver fortalt og får på den måde dagligt trænet artikulationen.

Eventyrene har en stor rigdom af billedlige udtryk, så børnene får udvidet deres ordforråd. Eurytmi, som børnehaven børnene har 1 gang om ugen, tilgodeser også sprogstimulering.

Vi er opmærksom på det enkelte barns sproglige udvikling og taler med forældrene om det. Ved forældremøde i børnehaven og vuggestuen gør vi opmærksom på, at vi har fået pålagt af regeringen at sprogtæste børn fra 2,10 til 3,4 år, men at det er frivilligt om forældrene vil deltage.

Sprogvurderingen udløser ofte andet end sprog blandt andet motorik, musik / rytme, som også er vigtig for barnets sproglig udvikling, som vi tidligere har skrevet om. Har barnet behov for mere støtte, kontakter vi talepædagogen eller fysioterapeuten i samarbejde med forældrene.

Vi vil give børnene mulighed for at udvikle deres sprog og begrebsverden gennem det daglige samvær og de daglige aktiviteter. Vi vil udfordre børnene i at udtrykke sig på forskellige måder.

Vi vil styrke og udvikle deres ordforråd, udtale, sætning og begrebsdannelse.

Overgange

Hvordan arbejder man med overgang fra vuggestue til børnehave i "Sommerfuglen"

Sommerfuglen er en integreret institution og derfor vil nogle børn komme fra vores vuggestue og andre udefra.

Når det lille barn begynder i vores børnehave eller vuggestue forbereder vi os meget nøje til det. Det er altid den samme pædagog der tager sig af det nye barn. Inden vi modtager et lille nyt barn udefra, har forældrene forud besøgt børnehuset, ofte et par gange, for at fornemme om dette børnehus er det, som passer til dem og deres barn. Når forældrene har besluttet sig, kommer de igen på besøg med deres barn. De får en velkomstmappe med forskellige oplysninger om vores pædagogik, daglige rytmer, samt hvad barnet har brug for i børnehaven eller vuggestuen og hvad vi forventer af forældrene. Vi beder også forældrene om at skrive en lille "historie om barnet". Den kan give os et indtryk af, hvordan barnet er og lidt om, hvordan barnet er blevet passet før det kommer til os. Det giver os mulighed for at møde barnet der hvor det p.t. er i sit liv.

Når barnet begynder, er forældrene med den første tid og børnehaven eller vuggestuen indtages i små doser, indtil barnet kan klare at være i børnehaven eller vuggestuen alene.

Vi skåner de små børn for de aktiviteter, som de ikke er i stand til at tåle/klare: f. eks. de lange folkeeventyr eller eurytmi. Men de kan male vådt i vådt med 2 farver, bage, gå på en lille tur, deltage i vores lille koncert om fredagen. Vi prøver at give børnene helhed i deres dagligdag.

Mål:

Vi arbejder målrettet for at forberede de små børn til at indtræde i børnehavegruppen i fremtiden. Det gør vi bl.a. ved at tilskynde børnene til:

- At handle aktivt og indgå i lege med andre børn
- At kunne udholde at gå ture
- At gå uden at holde en voksen i hånden, men holde en kammerat i hånden
- At gå op og ned ad trapper
- At have tilegnet sig et sprog og en begrebsverden. Det skal kunne handle efter sproglige anvisninger og bruge sproget i samvær med andre.
- At kende og kunne udtrykke sine behov for mad og drikke.
- At acceptere og handle efter, at andre også har ønsker og behov, der skal opfyldes
- At være renlig, ikke afhængig af ble i vågen tilstand
- At øve sig i at tage tøj på/af selv
- At overvinde kropslige vanskeligheder, bedre kunne bruge sin krop

Metoder:

- Vi samler skriftlige oplysninger om barnets spise/sove vaner osv.

- Barnet kommer på besøg 1 – 2 gange før det begynder i børnehaven sammen med sin mor eller far
- For børn der kommer fra vores egen vuggestue er der egentlig besøg i børnehaven i månederne op til skiftet. Ligeledes vil der blive etableret en småbørnsgruppe af de mindste i børnehaven og de største i vuggestuen. Denne gruppe vil lave forskellige særlige aktiviteter med henblik på at lette overgangen fra vuggestue til børnehaven og med henblik på at tilgodese de mindste i børnehavens behov yderligere.
- De små børn har deres egne dage og uge rytme (se ovennævnte)
- De skånes for de oplevelser, som de ikke kan klare
- De får lov til at øve sig i at (klæde sig på og af, vaske hænder osv.) i deres eget tempo
- De lærer almindelig bordskik
- De lærer at hælde op, og opleve hvor tung en kande med indhold kan være
- På tur og ude i haven har de mulighed for at overvinde forhindringer, hoppe, balancere etc.

Hvordan arbejder man med overgangen fra børnehaven til skole i "Sommerfuglen"

De store børn opfører et eventyr til sommer/afslutningsfest for alle børn og gæster. Vi arrangerede regel-lege, rollelege som udviklede børnenes sociale væsen. De fik lov til at fordybe sig i legene. De lege gør dem mere selvstændige, aktiverer deres fantasi og gør dem uafhængige.

Derudover arbejder de med "små" skoleopgaver – navne, tal m.m.

Mål:

- Vi skal sørge for at børnene bliver fysisk og mentalt stærke og modne til at begynde i skole

Metoder:

- Iagttagelser af alle de store børn og vurdering af hvad de kan, hvad de skal indhente – skabelon "Hvad jeg kan"
- Tæt samarbejde med barnets forældre omkring indlæring
- Individuelt forløb for det enkelte barn
- Særlige arrangementer for de store børn – udflugter, forestillinger, sanglege, kunstneriske udfordringer
- Skole besøg, samtalerne med skolelærer

Dokumentation:

- Iagttagelseskabelon
- Rapporter fra forældresamtaler
- Børnenes kunstneriske færdigheder, mapper

6. Indsatsområder

Da vi stadig er en forholdsvis nystartet privat institution er der stadig områder vi ønsker at forbedre i 2017. Først og fremmest skal vi have skabt de bedst mulige rammer under de nuværende økonomiske forhold. Da Sommerfuglen stadig er en ung ”virksomhed” er der stadig begrænsede økonomiske midler.

Vi har i 2016 formået at hæve børnetallet i både børnehave og vuggestue. Da den ønskede tilgang i vuggestuen er væsentlig større har vi valgt at konvertere 8 børnehavebørn til 4 vuggestue børn, således at det samtidig også betyder fremgang på den økonomiske front.

For at skabe opmærksomhed om Børnehuset og få flere børn indmeldt, har vi bl.a. anvendt de sociale medier – Facebook – som har været en stor succes. Derudover har vi fået fremstillet brochurer som fortæller om vores Børnehus, som forældre og bestyrelsen har delt ud i lokalområdet, på offentlige steder. Det har betydet en væsentlig fremgang på henvendelser og rundvisninger, samt en del opskrivninger på venteliste. Vi har – hvis prognosen holder – børn skrevet op, så vi kan fylde børnehuset langt ind i 2019.

Tiltag i 2017

Vi har et ønske om, med fondsmidler at kunne etablere en mere udfordrende have til fremme af den motoriske udvikling hos børnene. Vi har derfor nedsat et ”Fondsudvalg” i forældregruppen.

Desuden har vi ansøgt via en fond om midler til at indkøbe nogle ”Christianicykler” til transport af vuggestuebørnene, så de kan komme med de store på udflugter til omkringliggende naturområder der ligger længere fra børnehuset end de små kan klare at gå.

Desuden ønsker vi en pavillon og nogle parasoller til at skabe skygge bl.a. på den store sandkasse i haven.

Vi vil ligeledes anskaffe/fremstille nogle små pilehytter til leg og hulestemning i haven.

Markedsføring af børnehuset

Da vores økonomi har behov for at alle pladser i børnehuset er besat, vil vi fortsat gøre opmærksom på vores eksistens gennem

- Opdatering af hjemmeside med billeder og personale
- Brochure omdelt på bibliotek og andre relevante steder
- Skilt sættes op på parkeringspladsen
- Gøre opmærksom på os selv via sociale medier, bl.a. Facebook
- Annoncering af vores støtteforening på Facebook